

Tilsynserklæring for Den nye Friskole.

Adr. Den nye Friskole.

Birkmose 2.

6100 Haderslev.

1.0 Tilsynets opgave

Som tilsynsførende på den Nye Friskole er *udgangspunktet for vurderingen standpunktet for eleverne som helhed, samt undervisningen generelt, og ikke den enkelte elevs standpunkt.*

Sammen med skolens ledelse har jeg udarbejdet en plan for tilsynet. Jeg har i skoleåret 2016/17 ønsket at fokusere på undervisningen i indskolingen, og her skal der være fokus på fag inden for det humanistiske, det naturfaglige og det praktisk musiske.

1.1 Overordnet fokus.

- At skolens samlede undervisningstilbud, ud fra en helhedsvurdering, står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.
- At vurdere, om skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre.
- At undervisningssproget er dansk.

1.2 Årets tilsynsmøder og besøg.

Der er foretaget et møde med ledelsen d. 9. september 2016, hvor selve tilsynet blev planlagt, og de første indledende samtaler om skolens drift og fokus blev udført. Herefter er der foretaget tilsyn i løbet af skoleåret på følgende datoer:

24.11 2016, 10.2.2017, 1.3.2017.

Jeg har desuden undersøgt skolens hjemmeside for skolens plan for evaluering, fagplaner og undervisningsmiljø.

1.3 Selve fokus.

Som nævnt tidligere har jeg valgt, at have særligt fokus på indskolingen, hvor jeg har drøftet overgangen fra børnehave til skole med lærerne, samt den generelle undervisning. Jeg har blandt andet set på den røde tråd på de humanistiske fag, hvor der har været særlig fokus på dansk. Det vil sige, at jeg har kigget på dansk i både indskolingen og mellemtrinnet, for at få overblikket over, hvorledes faget opbygges og udvikles op igennem klasserne.

2.0 Forberedelse til at leve i et samfund med frihed og folkestyre

Allerførste step er, at beskrive hvordan "den nye friskole" forbereder eleverne til, at leve i et samfund med frihed og folkestyre. Her har jeg fokuseret på, hvorledes eleverne får mulighed for at være bevidste om blandt andet demokrati, og deltagelse deri, samt hvorledes skolen bidrager til, at eleverne får udviklet deres kompetencer inden for dette felt. I folkeskoleloven står der følgende ved paragraf 1 Stk. 3. *"Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligestilling og demokrati."* Nogle af de elementer, som er relevante i skolens hverdagspraksis, er morgensamlingerne, undervisningen, samt andre planlagte begivenheder. I mit tilsyn observerede jeg forskellige morgensamlinger, og her deltog jeg blandt andet i en begivenhed, hvor eleverne havde arbejdet med fællesskab og kommunikation. Det er relevante temaer, når vi taler om demokrati og folkestyre. Her havde nogle elever lavet plakater om de regler, som de finder vigtige i et fællesskab. En anden klasse havde bearbejdet, hvad der gør mennesker glade og kedede af det, som blev vist gennem en lille film på skoletube. Her observerede jeg, at der var blevet arbejdet med forskellige tekniske virkemidler og sproget generelt. De havde blandt andet fordybet sig i, hvordan man taler ordentligt til hinanden. Udover at det var øvelser, som bidrager til bevidsthed om, hvordan man skal opretholde et godt fællesskab, og dermed et folkestyre, så var det også en læring om to genrer inden for det danskfaglige. Eleverne har i høj grad mulighed for, at være aktivt deltagende i fællesskabet. Altså giver skolen muligheder for, at eleverne kan være aktive, og deltagende i henhold til egne

meninger, og refleksioner. Det så jeg et godt eksempel på ved den efterfølgende fællesession, som hedder "globalt udsyn". Her spurgte den ansvarlige lærer først ind til, hvad eleverne havde hørt om sidste gang. Der var mange elever, som bød ind med forskellige bud. Dernæst hører eleverne om dagens emne, som var bygningsværker. Læreren gav et lille oplæg om nogle bygningsværker, og løbende blev der spurgt ind til elevernes egen viden og holdninger. Blandt andet blev der spurgt ind til, hvad eleverne gerne vil bevare som kulturarv. Eleverne er meget aktive og engagerede, hvor der blandt andet bliver budt ind på Jellinge stenen, Vildstrup skole og Legoland. Her fortalte en elev om, hvad der står på Jellinge stenen. Selve undervisningssessionen gav et billede af, at der er gode muligheder for deltagelse, og påtagelse af medansvar for den enkelte elev, som i sidste ende skal bidrage til samfundsduelighed i henhold til blandt andet demokrati. Eksempelvis er der også startet et nyt fag "medborgerskabet", som bliver kørt i 3. 4. 5. og 6. klasse. Her lærer eleverne om demokrati, samfundsmæssige dilemmaer, og om mennesket som blandt andet historieskaber. Desuden observerede jeg, at lærerne generelt er gode til, at inddrage eleverne i undervisningen. Derfor vurderer jeg, at skolen i høj grad bidrager til, at eleverne forberedes til, at leve i et samfund med frihed og folkestyre.

3.0 Det faglige tilsyn:

En af tilsynets opgaver er, at undersøge forskellige fag, hvor man skal vurdere, hvordan skolens samlede undervisningstilbud, ud fra en helhedsvurdering, står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Udover at observere undervisningen, og interviewe lærere og elever, så har jeg set på undervisningsplaner. Gennem disse tre metoder har jeg indsamlet data, og sammenlignet disse med folkeskolens fælles mål, for at vurdere skolens undervisning. Det første fag, jeg har vurderet, er faget dansk.

3.1 Dansk:

Jeg har i år fulgt danskfaget i både indskolingen og mellemtrinnet, som skulle give et billede af, hvorledes dansk lever op til fælles mål. I 0. klasse overværede jeg danskundervisningen, hvor eleverne eksempelvis arbejdede med alfabetet. De skulle denne dag tegne alfabetet. Selve undervisningen var opbygget med forskellige opgaver, som eleverne skulle bevæge sig rundt i rummet, for at løse. Eleverne var fokuserede, og imens der arbejdes. I læreprocessen bliver der afspillet stille musik i baggrunden. Det er tydeligt, at børnene slappede af, og fokuserede i dette læringsmiljø. Det er også differentieret undervisning, da børnene havde mulighed, for at vælge opgaver på forskellige niveauer. Børnene havde mulighed for, at sidde på stole, og på gulvet. Læreren fortalte, at det er bevidst, da eleverne godt kan lide at arbejde på forskellige måder, og dermed tilgodeser undervisningen også den enkelte elev bedre iht. de forskellige læringsstile. Man kan se, at eleverne befinder sig godt med, at der er forskellige muligheder for at arbejde. Når man kigger på de fysiske rammer, så er der flere muligheder for at eleven kan blive inspireret i læreprocessen. Blandt andet står der nogle ord på væggen og tavlen, som illustrerer forskellige bogstavgrupper, hvilket kan være til inspiration, når eleven arbejder med alfabetet. På tavlen stod der nogle ord, som startede med u.

I 1. klasse overværede jeg en undervisningssession, hvor eleverne arbejdede selvstændigt med opgaver. De arbejder ud fra et fælles skema, hvor alle kan se, hvilket niveau de arbejder ud fra. Det er et eksempel på, at der bliver arbejdet differentieret med undervisningen herinde også, og at man derfor bedre kan tilpasse niveauet til den enkelte elev iht. behovet. Ved afslutningen af timen var læreren god til, at spørge ind til elevernes læring – hvad har de lært, og hvad har de nået? I denne arbejdsform kræver det, at eleverne er gode til, at arbejde selvstændigt. Jeg observerede, at generelt er eleverne på "den nye friskole" rigtig gode til at arbejde i grupper.

Lærerne har her vejlederrollen i denne selvstændige arbejdsform. Jeg overværede generelt en undervisning, hvor lærerne var meget anerkendende overfor eleverne, og dermed også var gode til at motivere eleverne til læring.

3.2 Dansk på mellemtrinnet.

Som nævnt tidligere har jeg fokuseret på dansk fagets røde tråd fra indskoling til mellemtrinnet. Dermed er det relevant, at jeg ud over indskolingens dansk undervisning, ser på danskfaget i de store klasser. Jeg overværede en dansk time, hvor eleverne eksempelvis fulgte grundbogen "fandango", som omhandler de faglige genrer, som der kræves, at mellemtrinnet lære om. En af fordelene ved disse grundbøger er, at opgaverne skal løses gennem forskellige arbejdsformer, og dermed sikres en varieret undervisning. Helt konkret ser jeg, at eleverne er i gang med at læse en ældre tekst, hvor de skal kunne forstå baggrunden for teksten, og her får de forskellige virkemidler eller genrer, som de skal forholde sig til. Genrerne og virkemidlerne er parodi, motiv, citater og pastiche. Gennem undervisningen observerede jeg, at eleverne deltog fint i drøftelserne om teksterne, og at der var en fælles forståelse for fagsproget, og for teksten. Min vurdering er, at der var trykke rammer iht. at kunne deltage i den fælles plenumsnak i rummet.

Når jeg sammenligner observationerne i danskfaget i indskoling og mellemtrinnet ser jeg, at eleverne har gode muligheder for at udvikle deres danskkundskaber op i gennem klassetrinene. Jeg ser, at der er sammenhæng i det didaktiske fra 0. til 6. klasse. Blandt andet lærer eleverne ret tidligt at arbejde selvstændigt i grupper, hvor der blandt andet hænger fælles arbejdsformer for gruppearbejde i såvel de små klasser som i klasserne på mellemtrinnet. Jeg vurderer, at det må give en kontinuerlig læring for eleverne, således at de har mulighed for at blive rigtig gode til disciplinen "grupperarbejde" op igennem klassetrinene. Ellers ser jeg en styrke i, at danskfaget indgår tværfagligt – både i fordybelsesuger og i det praktisk musiske. Det kan kun bidrage til, at eleverne får trænet deres dansk kundskaber mest muligt. Gennem undervisningsplanerne ser jeg en god dybde i indholdet. Jeg kan kun anbefale, at man hele tiden er bevidst om variationen af

undervisningsformerne, således at eleverne hele tiden træner eksempelvis selvstændigt arbejde, almindelig klasseundervisning, og gruppearbejde.

3.3 Musik:

Et andet fokusområde er det praktisk musiske, hvor jeg har observeret musikundervisningen. Denne del er også vigtig for børnenes udvikling. Ifølge folkeskolelovens fagformål paragraf 1, *"Stk. 2. skal eleverne beskæftige sig aktivt og skabende med musik. Faget skal medvirke til elevernes følelsesmæssige og intellektuelle udvikling, udvikling af koncentration og motorik samt øge deres forståelse af sig selv som en del af et fællesskab.."* Jeg overværede netop musik ved indskolingen, hvor jeg fulgte en undervisning, hvor læreren gennemgår planen for eleverne.

Planen lød følgende: 1. Goddag sang, 2. synge to sange, 3. I musiklokalet og 4. farvel sang. Læreren spurgte eleverne om, hvad der stod på tavlen, og eleverne læste planen op. Dermed blev der også trænet læsning og stavning, og derfor er der også tværfagligt undervisning i musik.

Ud over fællessang i klasselokalet er eleverne ovre i musiklokalet, hvor der blev øvet på instrumenter. Eleverne deltager også i en fælles dans, hvor de danser i rundkreds, imens at de synger en sang. Det er tydeligt, at eleverne kan sangene, og de er gode til at indleve sig i dansen og sangen. Jeg ser en flok elever, som er meget motiverede, og engageret i øvelserne. Når man ser på årets temaer, så er det et varieret program. Forløbene giver eleverne muligheder for udvikling af grov- og finmotorik, samt forskellige færdigheder inden for sang og dans.

3.4 Matematik:

Udover at man skal se de humanistiske fag og de praktisk musiske fag, så skal de naturfaglige fag også undersøges. Her havde jeg blandt andet fokus på matematik, som jo er en af grundfagene i skolen. Ud fra folkeskoleloven skal følgende ske: Her står følgende i paragraf 1 stk. 2 *"Elevernes læring skal baseres på, at de selvstændigt og gennem dialog og samarbejde med*

andre kan erfare, at matematik fordrer og fremmer kreativ virksomhed, og at matematik rummer redskaber til problemløsning, argumentation og kommunikation". Gennem mit tilsyn i matematiktimerne observerede jeg, at eleverne arbejdede med matematik i grupper, hvor de i dialog med hinanden skulle løse forskellige matematiske øvelser. De arbejdede med centre cubes. I gruppearbejde kræver det en del af eleverne. Jeg observerede, at eleverne rakte hånden op, når de skulle have hjælp. Der er god fokus i timen, og disciplinen var generelt god. Der var afsat tid til makker øvelser, hvor de skulle bygge en figur, og dernæst skulle denne beskrives mundtligt for makkeren. Gennem tilsyn af undervisningsplanen, observationerne og interview er det min vurdering, at matematikundervisningen til fulde lever op til, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

3.5 Andre undervisningstilbud:

Innovationsugen:

Innovationsugen foregår ved hvert skoleår, hvor eleverne prøver en innovationsproces. Ifølge folkeskoleloven er "*Innovation og entreprenørskab et tværgående tema i folkeskolen. Eleverne skal udvikle innovative og entreprenante kompetencer, så de kan anvende deres personlige, faglige og sociale ressourcer. Innovation og entreprenørskab er orienteret mod varierede og praksisorienterede undervisningsformer etc.*"

Derfor er det vigtigt, at skolen sætter fokus på dette fokus i undervisningen, hvilket man fokuseret arbejder med i den nævnte uge. Det er tydeligt, at elever prøver at deltage i en proces, som kan give dem indblik, hvorledes man innoverer. Blandt andet har de i starten en brainstorm, og derefter en undersøgelsesfase på biblioteket. Herefter prøver de, at ideudvikle på deres produkter og som i sidste ende præsenteres for andre elever. I løbet af ugen er der flere fag i spil, således at eleverne træner flere af grundfagene samtidig. Jeg observerede, at eleverne blandt andet træner skrivningen, når deres produkter skal produceres. Her var der blandt andet produceret små bøger, hvor eleverne her lærer om en konkret genre. Socialt så jeg

ligeledes, at eleverne arbejdede meget på tværs i denne uge, og dermed har de gode muligheder for at opbygge relationer. Ifølge en lærer er ugen anderledes – både med læringsaktiviteterne, og selve strukturen på dagen, så eleverne lærer at være omstillingsparate. Når man interviewer eleverne, så fortæller flere af dem, at det er sjovt og lærerigt, at lave noget med andre elever fra andre klasser. En af eleverne fra de små klasser, beskriver ” *Vi lærte at lave børnestavning, og lave bøger. Det var specielt svært at finde på ideer. Det er jeg ikke så god til. Men jeg er blevet bedre til det nu*”.

På mellemtrinnet fulgte jeg ligeledes eleverne i innovationsugen, og her var det særligt de naturfaglige fag, som var i fokus. Her beskriver eleverne, at de lærer at måle, samt bygge noget, som kan bære sig selv. Jeg observerede, at eleverne var meget engagerede i processen. Blandt andet observerede jeg, at nogle elever havde udviklet et spil, hvor de putter øvelser i rør. En gruppe løber nu rundt og afprøver spillene. Det var tydeligt, at eleverne gik op i øvelserne. Jeg interviewede uformelt et par af eleverne, og de beskrev, at de blandt andet havde lært at arbejde sammen, og at de havde lært, at der skal et godt fundament til, for at holde en bro stående. En elev fortalte, at han havde lært, hvorledes en gruppe kan noget forskelligt. Han havde lært, at nogle i en gruppe kan klippe, og andre er gode til at klistre og tape noget sammen. Desuden havde eleven lært, at det er vigtigt, at man bliver enige om tingene.

Gennem mine observationer, snakke med lærerne, og interviewene med eleverne er det tydeligt, at innovationsugen indeholder flere dimensioner af læring – både socialt, fagligt, og personligt. Man vil altid kunne udvikle videre på ugen, men det tyder på at der er rigtig meget potentiale i denne uge.

4.0 Skolens hverdagspraksis og struktur:

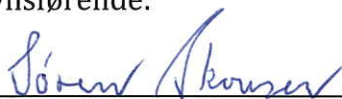
I tilsynet skal der vurderes, om der bliver undervist på dansk i undervisningen, og det kan bekræftes, at der bliver undervist på dansk.

Ellers ser jeg en skole, som har klare rammer for hverdagen, der er med til at skabe trygge rammer for den enkelte elev. I skolens hverdag ser jeg trygge elever, som der bliver taget hånd om, når der er brug for det. Jeg oplever, at lærerne er opmærksomme på eleverne, og der er gode relationer mellem eleverne, og lærerne. Som nævnt tidligere ser jeg tydelige didaktiske tråde op igennem klassetrinene, hvor jeg blandt andet ser fællesskabs regler, som går igen i alle klasser. Blandt andet har jeg her nævnt fælles regler for gruppearbejde. Fællesskabet er godt, hvilket man kan se på lærernes og elevernes kommunikation indbyrdes. Der er en venlig og humoristisk stemning og tone, hvor man fornemmer at der er plads til den enkelte. De fælles morgensamlinger og de fælles fordybelsesdage er formentligt med til, at styrke fællesskabet på den frie skole, hvilket kan være en stor fordel at holde fast i fremadrettet. Gennem mine besøg har jeg ligeledes observeret, at eleverne har gode muligheder for, at anvende de digitale læringsformer, som ligeledes bliver anvendt på de forskellige klassetrin. Blandt andet har jeg fulgt IKT timer, hvor eleverne bliver trænet i, at begå sig digitalt og generelt på internettet. Jeg har observeret en hverdag, hvor der bliver taget hånd om de elever, som har brug for ekstra hjælp, og støtte. Min vurdering er, at læringsmiljøet generelt er trygt og udviklende for den enkelte elev, og at der generelt bliver taget hånd om eleverne fra skolestart til mellemtrinnet.

5.0 Samlet vurdering:

Jeg har haft samtaler med den enkelte lærer, og skolens ledelse om undervisningens indhold. Jeg har mødt faglige kompetente lærere, som alle leverede varieret og differentieret undervisningsforløb. På baggrund af mit tilsyn, kan jeg konkludere, at undervisningen i grundfagene står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Som nævnt tidligere ser jeg en skole, som giver eleverne gode muligheder for, at udvikle sig, så de bliver klar til skolegang, og uddannelse fremadrettet.

Tilsynsførende:

Søren Skousen.